

Specialsökdomarkonferens januari 2020

Arbetet med att prova och utvärdera de sedan hösten 2019 framtagna regelförslagen och provprotokollen för Specialsök har nu pågått ute i landet i 3-4 månader. I mitten av januari var det åter dags för SBK:s Projektgrupp för Specialsök och ett tjugofemtal blivande domare i grenen att träffas en helg för att gemensamt gå igenom de erfarenheter som gjorts hittills. Helgen för Specialsökdomarkonferensen var förlagd till konferensanläggningen Skogshem & Wijk, Lidingö. Förutom de gemensamma diskussionerna arbetade man också i mindre grupper med tolkningar av regler, bedömning av sökekipage och protokolltexter. Grupperna fick under lördagen också sökområden och tre, till fyra hundekipage att bedöma på respektive område. En av söndagens uppgifter för grupparbetena var att lägga upp varsitt sökområde och sedan både guida provhundsekipagen, samt att bedöma deras sökarbete och ge muntlig feedback. Som ni kan se på bilderna i artikeln finns det på och runt Skogshem & Wijk många möjligheter till utmanande, spännande och roliga sökområden i de mest skiftande miljöer. Här fick verkligen hundarna chansen att visa vad de tränats för när det gäller att finna den Röda Kongen!

Text & foto: Christoffer Frances.

SBK:s Projektgrupp för Specialsök består av Peder Nimrodsson, Susanne Kihl, Maria Lundin, Janna Myhre, Dag Brück och Ola Folkesson som också var den som arrangerade och ledde helgkonferensen.

Projektgruppens uppgift.

Gruppens uppgift är att ta fram och utveckla förslag till regler för att kunna införa Specialsök som en meriterande provform.

Syftet är att Projektgruppens framtagna förslag ska kunna godkännas av Svenska Kennelklubben SKK.

Just nu vintern 2020 arbetar man med att Specialsök ska vara en varierande och flexibel provform med chans till många provtillfällen som ska vara enkla för klubbarna att arrangera. Specialsök ska inte heller vara låst vid exakta sökområden, utan arrangörerna ska det område med omgivningar eller lokal som man har tillgång vid provdagen.

Prov eller tävling?

Projektgruppen arbetar med inriktning på att Specialsök i framtiden ska vara ett prov i vilket hunden eller ekipaget bedöms mot det protokoll som då tagits fram och är gällande.

Tidsplan för Specialsökprojektet.

Nästa regelrevidering sker som tidigare nämnts i och med årsskiftet 2021-2022 och tidsplanen som är satt för att få provformen officiellt godkänd ser ut som följer.

- **2018-2019 Inhämtning, utveckling, test.**
- **2020-2021 Inofficiella prov - pilotverksamhet.**
- **Officiella SBK-prov.**

Målbilden för Specialsök som provform är bland annat att det i framtiden ska vara

små skillnader mellan SBK:s prov och den skarpa tjänstehundsverksamheten.

Det är också viktigt att intressera och engagera så många som möjligt för Specialsök för att få en bra bredd på sporten.

Utan en bra bredd som grund kan man sällan få en riktigt bra topp. Eller som projektgruppen skriver i en sammanfattning.

- Dagens nybörjare, morgondagens mästare.

Bedömning.

Provprotokollet som fylls i under hundens sökuppgift är sedan ett stöd för domaren när han eller hon ska ge hundföraren konstruktiv kritik efter avslutat sökarbete. Den öppna kritiken från domaren ska ge en subjektiv bedömning och tips på hur ekipaget kan utvecklas vidare inom Specialsök.

Specialsökdomarkonferens januari 2020

Lördag.

Efter fredagskvällens inledande diskussioner, började sedan lördagsmorgonen med en gemensam videogranskning och bedömning av några ekipage. Pernilla Rask guidade deltagarna genom söken och filmerna.

Efter två ganska långa film-/söksekvenser var alla överens om att det var alldeles för svåra sök för Klass-1 hundar. Även det en bra lärdom att ta med sig för alla de blivande domarna som också själva under helgen skulle lägga upp egna sökområden.

Ut i verkligheten.

Lördagsmorgonen fortsatte med att alla deltagarna gick runt med Maria Gabrielsson på en visning av förmiddagens tre preparerade sökområden i olika miljöer på den stora konferensanläggningen.

- **Garaget med 4 gömmor**
- **Verkstaden och pannrummet med 4 gömmor**
- **Terrassen, utomhus och med 5 gömmor.**

Maxtiden var satt till 15 minuter på samtliga sökområden.

Här delades domarna upp i tre grupper och varje grupp fick varsitt sökområde och 3-4 sökhundsekipage att bedöma enligt bedömningsprotokollet.

Miljöpåverkan.

Det tre portar stora garaget med traktor, fyrhjulning med släp, sommarhalvårets uteväxter samt givetvis massor av maskiner i form av gräsklippare, motor-/röjsågar och icke minst, inom sökområdet befintliga störningsdofter av bensin, diesel, oljor, rengöringsmedel mm, innebar givetvis en stor miljöpåverkan på hundarna.

Innanför själva garagen fanns också en verkstad där en av gömmorna fanns i ett rör som låg på golvet. Om än en stor lokal så var det överlag trångt för hundarna att röra sig och svårt att kvickt vända när en doft plötsligt registrerades i deras känsliga nosar.

Men då Projektgruppen arbetar med att Specialsöket inom SBK-familjen ska vara en varierande och flexibel provform med unika sökområden som ska påminna om en tjänstehunds vardag, så var denna miljö perfekt att få studera hundarnas och förarnas arbete för domargruppen på plats.

Huvudsaken måste vara att det är en säker miljö för hundarna att arbeta i och det är självklart också förarens ansvar att inte utsätta sin hund för några risker.

Schäfertiken Ulva.

Min egen hund Ulva var en av lördagens provhundar och vårt första sökområde var just garaget.

Insläpp eller start skedde från entrédörren i mittporten. Vi genomförde vår vanliga startritual för nosarbete med att Ulva fick sitta vid min sida. När hon lugnat ner sig och hamnat i fokus och koncentration för uppgiften får hon

Att oberörd söka vidare även på ett gallergolv i pannrummet är ett bra test på hur hunden klarar av miljöpåverkan. En del hundar kan kanske klara av miljön, men inte att samtidigt orka koncentrera sig på sök.

- Specialsöket som officiell gren ska bidra till att hundens arbetsförmåga provas objektivt så att provresultaten kan användas i Svenska Brukshundklubbens för friska och funktionsdugliga hundar. SBK:s Projektgrupp Specialsök

titta av spårmarken eller sökområdet innan hon får sitt startkommando.

I den trånga entrén var det svårt att ge henne en anvisning om var jag ville att hon skulle börja söka. Men hon drog sig direkt upp till den högra delen av garaget med den stora traktorn, däckförråd och tvättplats samt givetvis massor av verktyg, batteriladdare m m. Ulva koncentrerade sig runt arbetsbänken efter att snabbt ha konstaterat att traktorn nog var ganska ointressant.

På vissa ställen kunde jag notera ett klart förhöjt intresse hos henne i och med att hon sköt fart och svansen började gå som en propeller. Men i det här första skedet fick vi ingen träff i det området och med 15 minuters söktid kände jag att vi hade gott om tid att återvända och söka vidare. Vidare in bland alla stora uteväxterna som vintervälade i mittgaraget och en snabb koll bland redskapshyllorna. Inget intressant. Ned i den tredje delen av garaget och efter en koll på fyrhjulning med släpkärra var det dags att ta sig in i lokalens verkstad.

Åter sköt Ulva fart och svansen gick som en propeller på en rysk ubåt på väg ut från den Stockholmska skärgården och det var tydligt att hon nu hade en doft i nosen.

Nu gällde det bara att lägga in växeln för det sista finsöket och exakt lokalisera källan och måldoften. Inringad i röröppningen på golvet bjöd Ulva på en snygg liggmarkering och jag kunde skicka upp armen och signalera, just det, "markerat".

Med en träff och Kongdoften nu tryggt förankrad i nosen fortsatte Ulva att söka självständigt med stort fokus, men fortfarande lätt att styra och med ett öra mot de små signaler hon fick från mig som förare. Andra träffen kom också snart på släpkärrans baksida. Alltså en doftkälla hon passerat en gång på väg in i verkstaden utan att registrera den. Men när hon kom från andra hållet registrerade hon den blixtnögt och visade tydligt med en sittmarkering.

Vid det här laget uppskattade jag att Ulva hade sökt intensivt i ca 10 minuter och det var dags att återvända till den delen av garaget där hon först visat intresse, men inte riktigt kunnat bestämma sig om eller rättare sagt var doftkällan och den Röda kongbiten fanns gömd.

Jo, det var helt klart att det fanns minst en gömma även i denna del av garaget. Traktorn var fortfarande ointressant och allt hennes sökintrasse riktades mot arbetsbän-

Specialsökdömarkonferens januari 2020

Diskussioner om provprotokollen och dess beskrivningar under dömarkonferensen.

Maria Gabrielsson visar deltagarna ett av söndagens sökområden vid anläggningens poolområde.

Tioåriga schäfertiken Ulva har ringat in en hög konggömmorna i verkstaden och markerar den så gott hon kan. Ulva kan inte likt de yngre hundarna hoppa upp på bänken och markera precis vid doftkällan. Hur skall hennes markering bedömas i framtiden? Långa och intressanta diskussioner fördes under helgen om hur man vill att just markeringarna av doftkällorna skall se ut när reglerna fortsatt utformas inför 2022.

Specialsökhundarna måste klara nya och ibland svåra miljöer!

M
A
R
K
E
R
A
T

Specialsökdomarkonferens januari 2020

Uthållighet:

A: Visar inget intresse.

B: Söker men avbryter.

C: Söker sporadiskt men fullföljer.

D: Söker hela området men ngt avtagande intresse

E: Söker med intresse hela tiden.

Utdrag ur det första testprotokoll som togs fram hösten 2019

ken med skåp, verktyg och sprayflaskor och efter någon minut eller två kom nästa markering. Med några sekunder kvar till 15-minuter, sa jag att jag kände mig nöjd och att vi var klara med området.

Domarens genomgång.

Efter avslutat arbete fick jag och Ulva (i den mån hon lyssnade ivrigt gnagande på sin belöningsboll som hon var) en subjektiv och konstruktiv kritik på det arbete som hon, eller vi utfört.

- Roligt att se den här äldre hunden jobba på så intensivt och självständigt. Fint samarbete mellan er och mycket bra koppelhantering där hon hela tiden får jobba i slakt koppel. Fina hittanden och markeringar av doftkällorna! Som hundförare fick jag även av kritiken med mig en del tips på vad jag bör tänka på i vår fortsatta träning.

La Terazza.

Lördagens andra sök- och bedömningsområde var nere på den stora uteterrassen där det fanns inte mindre än sex stycken gömmor. Sex stycken inklusive en gammal kvarglömd gömma från ett tidigare träningspass i julas.

Frisök eller koppelsök?

Här började jag med att låta Ulva söka lös då hon är ganska bekant med området.

Men efter halva tiden och den andra hittade gömman insåg jag att jag mest sprang efter dit hon behagade springa runt och att det också gav alltför stora brister i koncentrationen hos henne.

Så på med kopplet för andra halvan av sökarbetet och efter avslutat arbete fick jag också svart på vitt i domarens kritik att "det blev för många långa transporter när hon sökte okopplat".

Verkstad och pannrum.

Ytterligare en helt ny och svår sökmiljö för hundarna. Inomhus i en verkstad, med den gigantiska anläggningens el-, pannrum och ventilationsanläggningar. Här brusade, pös och ljöd det om de olika maskinerna och systemen och på vissa ställen var hundarna tvungna att ta sig ut på gallergolv för att söka av området.

Den första gömman var inte helt lätt då den låg dold precis i starten där hunden kom in i sökområdet. Här gällde det för hundarna att ha nosen påslagen direkt vid startkommandot!

En annan gömma låg högt och otillgängligt. I alla fall för min 10-åriga tik som varken får eller kan hoppa upp på högre bord längre. Hon gjorde vad hon vid sin aktningssvärda

ålder kan och markerade sittande på golvet nedanför, medan yngre och raskare hundar kunde hoppa upp och markera vid doftkällan.

Ett stort diskussionsämne under helgen var just noggrannheten i hundarnas markeringar och med just denna typ av gömma och olika hundtyper, eller fysiska möjligheter, fanns säkert en hel del intressant att finna för vidare diskussioner i gruppen. En äldre eller alltför stor hundtyp kan ju inte fysiskt komma i närheten av och peka ut en gömma. Men om hunden ändå tydligt markerar, hur bedöma eller jämföra den med andra yngre eller mindre hundar som lätt tar sig upp och fram?

Lördag eftermiddag.

Efter att ha njutit av en god lunchbuffé var det dags att fortsätta med grupparbeten kring protokollet och komma med idéer och förslag på fortsatta förändringar och förbättringar på kriterier för bedömning och passande texter.

Vid det sena eftermiddagspasset var det så dags för grupperna att delge alla deltagarna sina synpunkter och förslag till förändringar och förbättringar till protokollet med hjälp av de sök de bedömt under förmiddagen. I de olika grupperna fanns det givetvis massor av erfarenhet av olika typer av yrkesmässiga specialsök och givetvis också en bakgrund av olika SBK-grenar.

Protokoll.

Det första förslag till bedömningsprotokoll som togs fram i höstas har ett antal rubriker och sedan en 5-gradig skala som enklast kan beskrivas från "låg - hög" (se ovan).

De förslag till förändringar och förbättringar av protokollet som lades fram var bland annat.

- **Lydnad/kontroll.** Det rörde stor enighet om att det inte var frågan om någon bruks-, eller planlydnad. Men att hunden t ex kan kallas in till förarens sida under sökarbetet om det behövs av säkerhetsskäl eller för att ge hunden nya anvisningar.
- **Förarens taktik i sökområdet.**
- **Styrbarhet.** Följer hunden förarens där anvisningar?
- **Uthållighet.**
- **Hittande.** Under denna rubrik kom det fram förslag på att gradera detta från "Noterar inte/Släpper upprepade gången/Släpper enstaka

gångar/Löser uppgiften/Girig".

Markering. Här kom det förslag på att i protokollet notera om hunden gör åverkan på gömman, river, sliter eller försöker bita i den.

- **Söklust - uthållighet.** En av grupperna hade formulerat det som "hundens vilja till att hitta gömman".
- **Varför avbryter domaren hunden eller ekipaget?**

Många viljor.

Många nya tankar och idéer om fortsatt utveckling av regelverk, protokoll och hela provformen Specialsök i SBK-familjen. Många tankar och idéer, men också många viljor som ska samsas för att fortsatt föra arbetet med den här roliga provformen framåt till officiell status januari 2022.

Många av deltagarna har, yrkesmässigt, olika bakgrund inom specialsök och det är självklart att de har lite olika värderingar om hur en hund ska utarbeta ett sök och markering på bästa sätt. Men det är givetvis också som så att allas olika bakgrund och erfarenheter är det som behövs och måste till för att det ska bli intressanta diskussioner om Specialsöket.

Kriminalsökhunden måste kunna peka ut, eller markera exakt det grässtrå som t ex innehåller blod eller spermarester. Medan bomb-/sprängämneshunden har ett större spann i sin markering och bara behöver tala om för sin förare att här i skuffen finns något skit som inte ska vara där, så var snäll och kolla!"

Ja, helt säkert kommer det att vara en viss skillnad, även i framtiden, om specialsök som yrkesutövning eller hundsport som hobby. Men, varför inte? Det har väl alltid varit skillnad mellan sökhundar som jobbar med SBK-sporten "sök" och räddningshundar som jobbar med sök i skarpa lägen.

Lördag kväll.

Efter en lång dag med många långa och intressanta diskussioner och icke minst praktiska övningar och domarbedömningar var det dags för middag och kanske en liten stund i baren innan kudden och John Blund kallade.

Söndag och dag 3.

Ny dag och mera arbetsuppgifter för både hundar, förare och domaraspiranter. Efter en kort gemensam genomgång i konferenslokalen var det dags för de olika grup-

Specialsökdomarkonferens januari 2020

perna att börja preparera och lägga upp sina olika sökområden.

Den här dagen var sökområdena i korthet.

- **Inomhus** i den 400 kvm stora EventArenan med kraftfull ventilationsanläggning.
- **Inomhus** i en stor hörsal med plats för 225 sittande konferensdeltagare och fullt möblerad med ca 200 stolar.
- **Utomhus** vid konferensanläggningens pool och relaxområde.
- **Utomhus** längs en lång och bred trapp i granit, med tegelvägg och en uteplats med möbler.
- **Receptionsplan mellan hotell- och receptionsbyggnaderna.**

Receptionsplan och en helt ny sökmiljö.

Ett stort område med tält och soffgrupper, flaggstänger, ett fotbollsspel, några höga stubbar för spikslagningstävlingar och många, många kvadratmeter markyta. I mitten av den stora receptionsplanen en fyr med stenläggning och växter.

Till skillnad mot garaget fanns här givetvis en helt annan yttre miljöpåverkan i form av den ständiga pålandsvinden som ligger på från Hustegaviken nedanför byggnaderna.

Ha koll på sökområdet.

Här på receptionsplanen tog Ulva relativt snabbt de tre första gömmorna i fotbollsspelet, stubben och i graniset mellan flaggstängerna. Sedan fastnade vi alltför lång tid borta vid blomsterväggen och trapporna. Hon sökte ivrigt och vi la säkert 5-6 minuter

där, men även om hon var ivrig så visade hon aldrig några markeringstendenser. När söktiden, om 15 minuter, var ute och domaren i området sedan skulle hålla sin genomgång av vårt arbete vände jag mig om och insåg att jag helt och hållet missat att låta Ulva söka av fyren.

Mycket riktigt fanns också den fjärde och sista gömman just där. Men mer om det senare.

Störningar.

Ja, det fanns det gott om, i alla fall, i vissa av sökområdena.

Vid poolsöket var det några ur gruppen som badade medan hundarna sökte runt poolen.

Vid receptionsplan hände det att konferensdeltagare i en annan grupp anlände med taxi och ovetandes om vad de hamnat i gick mot receptionen med sina väskor. Men ingen av hundarna verkade bry sig om störningarna utan fortsatte med sin givna arbetsuppgift.

Svårigheter i trappan.

I sökområdet i den långa trappan längs huskroppen hade domarkvintetten lagt en gömma i skarven mellan två av de kraftiga granitblocken. Här verkade det som om hundarna ganska enkelt fångade in doften, men sedan hade svårt att komma till markering då de hellre verkade vilja söka av väggarna än rätt ner i marken.

Antagligen en miss i ekipagens träning och att vi som förare oftast gör gömmorna på olika fasta föremål.

Söndag eftermiddag.

Efter ännu en gedigen lunch var det dags för helgens sista långa gemensamma sittning och genomgång av förmiddagens övningar och sökområden.

Några av de spontana kommentarer som kom från deltagarna var bland annat.

- Bra att få erfarenhet från praktiska övningar.
- Lagom stora grupper att jobba tillsammans i.
- Bra att få jobba tillsammans med erfarna hundmäniskor med så olika erfarenhet och bakgrund.
- Det märks att många av oss menar och vill samma sak med utvecklingen av Specialsöket.
- Vi börjar se en struktur i arbetet.
- Bra att få bedöma många hundar. Det märks att vi börjar få mer samsyn på just bedömningen.
- Vi har ett gigantiskt jobb framför oss med att få fram ett bra och fungerande regelverk under året och som sedan SKK ska behandla under 2021.
- Bra grupparbeten och diskussioner.
- Vi måste ut och testa mer.
- Vad mycket kompetens det finns i den här gruppen.

Söktider.

Vilka söktider som bör gälla i de olika klasserna 1 - 3 diskuterades livligt under efter-

Receptionsplan med de fyra gömmorna markerade.

Specialsökdomarkonferens januari 2020

middagen.

Här höjde en erfaren hundförare som arbetar med Kriminalsökhund som alltså söker efter blod, sperma och avlidna personer, sin röst och sa. - Jag jobbar oftast i max 20 minuter i sträck med min erfarna tjänstehund och skulle inte låta den söka i 60 minuter utan vila.

Markering av doftkälla.

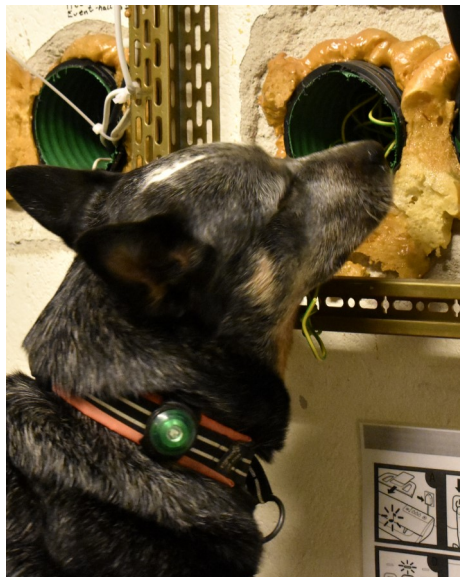
Hur man vill att hunden ska markera en doftkälla i Specialsök var ett ämne som blev eftermiddagens stora diskussionsämne. Som tidigare nämnts har många av deltagarna lång yrkesmässig erfarenhet av olika typer av specialsök och beroende på inom vilket område man arbetar men sin hund har man också olika krav på hur en tydlig markering ska se ut.

Den som arbetar med att söka bomber och sprängämnen i vardagen tillsammans med sin hund är tillfreds med om hunden säger.

- Se upp här husse, för det finns något härinne som vi inte gillar.

Medan kriminalsökhundens förare givetvis måste ha ett exakt utpekande av hunden för att kunna samla in bevismaterial för test i ett laboratorium.

Några förespråkade så kallad frysmarkering,

medan den metoden enligt andra är en cirkuskonst som en duktig dressör lärt hunden och det har ingenting med hundens sökarbete och söklust att göra.

Andra diskussionsämnen under dagen.

Andra saker som diskuterades var att lägga in olika former av svårigheter i ett sökområde, förledningsdofter och avståndssök.

Sammanfattning.

Efter två och en halv dag av diskussioner kring Specialsök, teori och många praktiska övningar avslutade Ola Folkesson årets första domarkonferens med att tacka alla deltagarna för deras gemensamma insatser och kloka bidrag. Allt ny information och regeländringar som togs fram under helgen skulle också sammanställas snarast och mailas ut till samtliga deltagare.

Arbetet med att få Specialsök till en officiell provform inom SBK-familjen den 1 januari 2022 går både framåt och vidare.

